

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№3(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 818 sahifa,
2-mart, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'zbek oilalarida ona-bola munosabatlari va ularning oilaviy emotsional muhitni shakllantirishdagi ahamiyati.....	18
<i>Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna</i>	
O'quvchi yoshlarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish – ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	22
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Raqamli muhit ta'sirida bolalar psixikasidagi transformatsiya jarayonlari.....	30
<i>Abdullayeva Sh. H.</i>	
Turli yosh davrlaridagi shaxslarda o'zini o'zi faollashtirish xususiyatlarining tafovutlanishi	33
<i>Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o'g'li</i>	
Bolalarni maktab ta'limiga intellektual tayyorlash va vitagen tajribasini rivojlantirishga metodik yondashuvlar.....	37
<i>Abdullayeva Feruza Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni steam asosida o'qitishning interfaol metodlari	42
<i>Aliqarshiyeva Durdona Sharofiddin qizi</i>	
O'simliklar guruhlari mavzusini o'quvchilarga tushuntirishda interfaol metod va vositalardan foydalanishning samaradorligi.....	49
<i>Dehqonboyev Muhammad To'liqin o'g'li</i>	
Kichik maktab yoshidagi shaxsda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni rivojlantirishning pedagogik shartlari	55
<i>Jo'rayev Avazbek Umar o'g'li</i>	
Matematika o'qitish jarayonida o'quvchilarning mantiqiy kompetentligini shakllantirish	59
<i>Kalandarova Maxliyo Aslonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik madaniyatini rivojlantirishda raqamli ta'lim imkoniyatlaridan samarali foydalanish.....	63
<i>Kamalova Dilrom Olimjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'limni rivojlantirish – kelajak avlod kamolotiga qaratilgan strategik islohot.....	68
<i>Kamolova Gavhar Akbarovna</i>	
Axloqiy qadriyatlar asosida milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi.....	71
<i>Kayumova Nargiza Mirziyatievna, Xo'jayeva Sharofat Olimjon qizi</i>	
Insult bilan xastalangan bemorlarda nutq buzilishlari korreksiyasiga yondashuvlar	74
<i>Maxkamova Laylo Majidovna</i>	
Milliy ta'lim tizimini yangilash va rivojlantirishning strategik modeli	77
<i>Mengliqulova Maftuna Abdullayevna</i>	
Yangi O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik va uning shaxs psixikasiga deterministik ta'siri	82
<i>Nishonova Oydinoy Mashrabjon qizi</i>	
Talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etishda o'qituvchining fasilitatorlik roli	86
<i>Sariyeva E'tibor Matchanboyevna, Urazbayeva Sabohat Ortiqbayevna, Yuldasheva Gavxaroy O'rinboy qizi</i>	
Raqamli ta'lim platformalaridan foydalanishning bugungi holati: muammo va imkoniyatlari	90
<i>Suyarov Xurshid Baxriddinovich</i>	
Tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish metodikasi.....	95
<i>Toshpo'latova Guldona Tulqin qizi</i>	
Kreativ yondashuvni shakllantirishda o'qituvchining innovatsion faoliyatini shakllantirish metodikasi	98
<i>Usarova Marg'uba Nazar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ nutq malakasini rivojlantirishning metodologik asoslari.....	102
<i>Vaisova Yodgora Sardorbek qizi</i>	
Destruktiv oilalarda shaxslararo munosabat psixologiyasi	106
<i>Sharafutdinova Xadichaxon Gulyamutdinovna</i>	

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining axborot kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	110
<i>Xalilayev Batirjon Taxirovich</i>	
O'quvchilarning individual ta'lim ehtiyojlarini aniqlash mezonlarining pedagogik va raqamli diagnostik asoslari	114
<i>Xalknazarova Aysuliw Maxsetbaevna</i>	
Klinik integratsiya asosida farmakologiya fanini o'qitish modelini ishlab chiqish	118
<i>Xasanboyeva Nafisaxon Abdullojonovna</i>	
Yurak glikozidlaridan zaharlanishni oldini olishni o'qitishning metodik-pedagogik asoslari	121
<i>Xoliqova Oyistaxon Yuldashevna</i>	
Oliy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning universal va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	125
<i>Xurramov Anvar Jumanazarovich</i>	
Studying the Role of Magic Numbers and Nucleon Shells in Nuclear Structure	129
<i>Yakubova Shoxidaxon Qodirovna, Dehqonova Ohista Qosimjonovna</i>	
Методика адаптивного физического воспитания молодежи с интеллектуальными нарушениями посредством специализированных гимнастических упражнений	133
<i>Аслонова Гуллола Акрам кизи</i>	
Понятие эмоционально-оценочной лексики	137
<i>Каримбаев Ниятбай Шарипович, Усенова Гульзира Женгисбай кызы</i>	
Изучение русского языка с использованием цифровых платформ: потребности, проблемы и решения	140
<i>Умарова Дильфуза Маматкуловна</i>	
Инклюзивное образование в Республике Узбекистан: сравнение с мировым опытом	144
<i>Пирманова Бахора Эшмухаммадовна</i>	
Inklyuziv ta'lim jarayonida empatiya va rahm-shafqatning pedagogik ahamiyati	148
<i>Olimova Sarvara Sobitxon qizi</i>	
Bo'lajak defektologlarni oila bilan ishlashga tayyorlashning nazariy asoslari	152
<i>M. B. Muxtorova</i>	
Maktabgacha yoshdagi eshitishida nuqsoni bor bolalarni talaffuzga o'rgatish metodlari	156
<i>Bo'ronova Suksoraxon Behzodjon qizi</i>	
The Role of Identity, Motivation, and Investment in Teaching English at School (Experimental Study)	160
<i>Shahobova Sitara Baxromovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda umummadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayonining zamonaviy ta'lim paradigmasiga mos pedagogik modeli	166
<i>Olimova Dilrabo Nurali qizi</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida tikuvchilik va dizayn ta'limida innovatsion pedagogik yondashuvlar asosida talabalar kasbiy kompetentligini rivojlantirish muammolari va istiqbollari	169
<i>Umarova Fotima Abduraximovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini zamonaviy darsliklardan samarali foydalanishga o'rgatishning interaktiv metodlari	172
<i>Kosimova Gullola Mullajonovna</i>	
Iqtisodiy ixtisoslik talabalari kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning metodologik asoslarini takomillashtirish: rus tili fanini o'qitishda	176
<i>Nuraliyeva Maftuna G'ulomovna</i>	
Raqamli texnologiyalar asosida bo'lajak o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini rivojlantirish bosqichlari	182
<i>Xidirova Nodira Abduganiyevna</i>	
Maktabgacha ta'limda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda pedagogning kompetensiyasi	185
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Frazeologik birliklar identifikatsiyasi	188
<i>Omadjon Azamov Burxonovich</i>	

O'smirlik davrida empatiya rivojlanishiga ijtimoiy tarmoqlar va virtual muloqotning ta'siri	192
Qodirova Zebuniso Malikovna	
Pedagogical Mechanisms for Enhancing the Competitiveness of Higher Education Services in the Context of Socio-Economic Globalization	197
Babayeva Lola Ibragimovna	
Integrativ yondashuv asosida talaba qizlarda jismoniy madaniyatni rivojlantirishning pedagogik tizimini takomillashtirishning dolzarbligi	202
M. X. To'xtamishева	
Murakkab nuqsonli bolalarni umumta'lim maktablariga tayyorlash jarayonida logopedning kommunikativ malakasini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari.....	207
Abdubokiyeva Adiba Baxodir qizi	
Oliy ta'limda mustaqil ta'lim mazmunini kognitiv kompetensiyalarga yo'naltirib tashkil etish	211
Adashova Guljaxon Muxammadjonovna	
STEAM yondashuvi asosida tayyorlov guruh bolalarining bilish faoliyatini faollashtirishning samarali yo'llari	215
G. B. Maxmudova	
Bo'lajak oligofreno-pedagoglarning kompetentlik faoliyatini tashkil etishning psixologik-pedagogik shart-sharoitlari	219
Jumaboyev Nurillo Xayrullo o'g'li	
Sun'iy intellekt asosida ta'lim sifatini monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirish	223
Jumanazarova G. U.	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda duduqlanishni o'yin asosida bartaraf etish texnologiyalari	227
Jumanazarova Gullola Yoqubjanovna, Mamatqulova Sarbarxon Axmadjon qizi	
Axloqiy qadriyatlar asosida milliy ertaklardan foydalanish texnologiyasi.....	230
Kayumova Nargiza Mirziyatovna, Xo'jayeva Sharofat Olimjon qizi	
Sharq va G'arb mutafakkirlari merosida shaxs tarbiyasi masalalari	233
Mirabzalova Zaxro Shuhrat qizi	
Oliy ta'limda talabalarning o'z-o'zini personallashtirishini tashkil qilish	238
Shamsiddinova Adiba Muzaffar qizi	
Формирование интеллектуальных умений детей старшего дошкольного возраста в условиях цифровой образовательной среды	242
Скрыльников Юрий Степанович	
Динамика становления профессионально значимых личностных качеств будущих педагогов.....	246
Тиллашайхова Хосият Азаматовна	
Hamid Olimjon ijodining shakllanishidagi manbalar va ijodiy omillar.....	250
U. A. Jumanazarov	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilari moslashuvining psixologik yondashuvi	254
G. R. Ibragimova, Abdulkarimova Dilfuza	
Tarixiy obidalar asosida tasviriy san'at talabalari ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	258
Qurvanboyeva Diyora Muzaffar qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda sotsial intellekt va shaxslilik kamolotning o'zaro bog'liqligi	262
Avlayev Orif Umirovich	
AR texnologiyasi asosida kompyuter arxitekturasini o'qitishni takomillashtirishning pedagogik asoslari....	267
Saidkarimxonova Dilnozaxon Saidazizxon qizi	
Sun'iy intellektning ixtisoslashgan ta'lim muassasalari bitiruvchilarini tayyorlash sifatini oshirishdagi o'rni	273
Ubbiyev Alisher Tairovich	
Inklyuziv ta'lim bo'yicha respublikada olib borilayotgan faoliyat	277
Sattorova Mohira Aminqulovna	
Tasviriy faoliyat jarayonida maktabgacha tayyorlov guruh bolalarida emotsional intellektni shakllantirish .	281
Namzabayeva Lola Zakirovna, Malikova Umida Nurliboy qizi	
Sport maktablarida 12–14 yoshli gandbolchilarda to'pni ilish va uzatish texnikasini takomillashtirish metodikasini ishlab chiqish	285
Ismatullayeva Fotima Rustam qizi	

Методология изучения этнопсихологических аспектов понимания долга перед родителями: цели, задачи и гипотезы исследования	289
Эргашев П. С., Азимова Х. А.	
Uzluksiz ta'lim tizimida metakompetensiyalarni rivojlantirish strategiyalari va ularning tasnifi	292
Xurramov Anvar Jumanazarovich	
Fundirlash konsepsiyasi – kelajak pedagoglarining asosiy poydevori	296
G'oyimov Umar Eshmurodovich	
Pedagogik oliy ta'lim muassasalarida qo'llanilayotgan metodik ta'minotning hozirgi holati: tahliliy o'rganish	301
Xujamkulova Nafisa Ruzikulovna	
Pedagogik metod: intellekt xaritalar yordamida lazerlarning amaliyotda qo'llanilish sohalarini vizuallashtirish	307
Olimjonova Nigina Sobirjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti guruhlarida rivojlanish markazlarini tashkil etish	312
G. R. Ibragimova, Normamatova Rayhona Alisher qizi	
Pedagogik o'yinlar va interaktiv faoliyatlarning ta'lim jarayonidagi o'rni	317
Qodirova Sevara Shuxratovna	
Shaxs psixikasi rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar	325
Boboyeva Maxsuda Ataxonovna, Rajapboyeva Ozoda Shuxrat qizi, Karimova Malohat O'rinboy qizi	
Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning sifat samaradorligi	329
Hasanova Dilnora Rustam qizi, Ehnazarov Jo'raqul	
Integratsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy sifatlarini shakllantirishning metodik tizimi	333
Boynazarova Munajat	
O'yin faoliyati orqali kasbga yo'naltirish mexanizmlari	337
Allaberdiyeva Kumri Xamrayevna, Toshmurodova Marjona	
Модель методического сопровождения педагогов доо в развитии математической грамотности и логического мышления старших дошкольников на основе игровых технологий	340
Гаухар Джанпеисова	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining baholash malakasini rivojlantirish muammolari va imkoniyatlari	347
Majidova Hilola Eshquvat qizi	
Формирование коммуникативной компетенции студентов на занятиях узбекского и иностранных языков: интегративный подход	351
Турланова Сауле Дадажановна	
Ta'lim jarayonida digital storytelling metodidan foydalanish orqali o'quvchilarning ijodiy yozuv kompetensiyasini shakllantirish	357
Maxsetova Zuxra Torebayevna	
Futbol mashg'ulotlarida kreativ yondashuvlarni qo'llash amaliyoti	361
Karimov Odiljon Baxadirovich	
Oliy ta'limda talabalarining kreativligini rivojlantirishda sun'iy intellektdan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari (amaliy matematika yo'nalishi misolida)	364
Samatova Munira Dilshod qizi	
Подготовка к школе как условие развития коммуникативных умений у детей дошкольного возраста с тяжёлыми нарушениями речи	368
Ахмедова З. М., Абдурахмонова М. А.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini rivojlantiruvchi ta'limni amalga oshirishga talaba motivatsiyaviy-qadriyatli munosabatlari tizimi shakllanganligi darajalari va ularning sifatiiy tavsifi	373
Ergasheva Matluba Burxonovna	
Ritmik va ijodiy gimnastika mashqlari orqali bolalarda estetik didni shakllantirish metodlari	378
Kamchiyev Salimberdi Xudayberdiyevich	

Interaktiv ta'lim platformalari asosida informatika va axborot texnologiyalari faniga oid kompetensiyalarni rivojlantirish samaradorligi.....	382
Karimov Feruz Raimovich	
Koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini shakllantirishda qo'llaniladigan zamonaviy usullar	386
Mamasiddikova Maftuna Akbarjon qizi	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining media savodxonligini oshirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari.....	389
Masharibova Lobar Rayimberganovna	
Duduqlanuvchi bolalarda verbal muloqot ko'nikmalarini o'yin texnologiyalari asosida rivojlantirish.....	393
Mirtoyeva Shohruza Ibjohimjon qizi	
Maktab voleybol sport to'garaklari mashg'ulotlarida harakatli o'yinlardan foydalanish	396
Ortug'mat Jumanov, Zarina Abdusattarova	
Talabalar mustaqil ta'limini samarali tashkil etish omillari va mexanizmlari.....	400
Raxmatova Nargiza Dolibayevna	
Bola nutqining rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi salbiy va ijobiy muhit omillari. XXI asr taraqqiyotida nutq faoliyatining shakllanishi.....	403
Ro'ziyeva Nozimaxon Oybek qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining ijodkorligini ijtimoiy-pedagogik faoliyatda rivojlantirish texnologiyasi.....	406
Sadikova Dilafuz Xusanovna, Butayeva Gavhar Xudoyorovna	
Fan va tabiatni tanishtirish orqali maktabgacha katta yoshdagi bolalarni rivojlantirish usullari	410
Sh. T. Musulmonova	
15-17 yoshgacha bo'lgan kurashchilarni yillik yuklamalarini taqsimlash	413
Qirgiboyev Shaxbozbek Aslidin o'gli, Xamidjonov Muhammadbobir Ulug'bek o'gli	
Davlat boshqaruvi tizimida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash va prognozlash metodologiyasi.....	416
Sotvoldiyev Akbarjon Umidjon o'g'li	
O'smirlar orasida tengdoshlar bosimi va uning psixologik ta'siri	419
Toshpo'latova O'giloy Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarni shaxsiy rivojlantirish.....	422
Turdiyeva Raxima Kurbanovna	
Matnli topshiriqlar vositasida ona tili darslarida o'quvchilarning kreativ tafakkurini rivojlantirish	426
Yulbarsov Ochilbek Obidjon o'g'li, Isayeva Gulnur Shakirjanovna	
Методы исследования сенсомоторных эффектов и внимания у детей дошкольного возраста.....	432
Г. С. Алиходжаева	
Роль театрализованной деятельности в формировании представлений о родине у дошкольников .	436
Г. С. Алиходжаева, У. О. Мамадалиева	
Логическое мышление детей 5–7 лет в вариативном дошкольном образовании: нормативные основания и концептуальная модель	440
Г. Э. Джанпеисова, В. В. Горбунова, Э. З. Убайдуллаева	
O'qitishning maqsad va vazifalarini talabalarning bo'lajak pedagogik faoliyatini modellashtirish sifatida ...	444
Murodova Umida Dilmurodovna	
Развитие прагматической компетенции аудирования с помощью инновационных технологий в обучении немецкому языку.....	449
Саидова Махсудахон Аббасовна	
Развитие профессиональной подготовки будущих воспитателей в системе высшего педагогического образования.....	452
Собирова Пошшаой Эркин кизи	
Современные педагогические концепции и структурные элементы игровых технологий.....	455
Хафизова Машхура Аминовна	
Davolanish ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarga tibbiy-psixologik yondashuvlar	458
Po'latxo'jayeva Malika Rustamovna	
Equal Voice in the Classroom: A Gender-Based Approach	463
Gafurova Nodira Ravshanovna	

Matematik tafakkur kompetensiyalarini rivojlantirishda singapur ta'lim modelining innovatsion pedagogik yondashuvlari.....	468
<i>Sanobar Ibragimovna Kenjayeva</i>	
Boshlang'ich sinf mikrodars ishlanmasining texnologik xaritasini yaratish usullari.....	475
<i>Yusupova Gulshiraxan Zinatdinovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning pedagogik ahamiyati	479
<i>Sodiqova Gulbahor G'ofurjon qizi, Abduvohidova Rayhona Nuriddin qizi</i>	
6–7 yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda mantiqiy fikrlashga o'rgatishning ahamiyati	484
<i>Sultonova Sitara Zarif qizi</i>	
Debat texnologiyalari va akademik yozuv ko'nikmalarini rivojlantirish.....	488
<i>Gulamov Shavkat Maxmudovich</i>	
Kognitiv yuk nazariyasi asosida boshlang'ich sinflarda ingliz tili o'quv jarayonini optimallashtirish	492
<i>G'ulomova Moxinur Inomjon qizi</i>	
Muloqot madaniyati va liderlik ko'nikmalarining shakllanishidagi psixologik-pedagogik omillar	497
<i>Putatova Odinaxon Xamidovna</i>	
Tarbiyaviy ishlarni tashkil etish pedagogik muammo sifatida	501
<i>Qulmatova Xurshida Abdurahmonovna</i>	
O'quvchilarga algebrani o'qitishning dolzarb masalalari.....	504
<i>Qodirova B., Ibragimov N.</i>	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirish masalalari	509
<i>Axmadjanova Moxiyat Sadriyevna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning elektron ta'lim resurslari va innovatsion dasturlar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish.....	513
<i>Sultansaidova Mushtariy Abzalxanovna</i>	
Jo'rg Oruell asarlarida davr va shaxs fojiasi	516
<i>Xatamova Kumush Javxar qizi</i>	
“Tabiiy fanlar” fanini o'qitish texnologiyasini STEAM yondashuvi asosida tuzish metodikasi	519
<i>Imankulov Nurbek Tursunkul o'g'li, Ashirov Shamshidin Annazarovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv faoliyatiga samarali ta'sir etuvchi irodaviy sifatlar	525
<i>Ma'rufjonova Rohila Lutfulla qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida texnik ijodkorlikni shakllantirishning mazmuni va metodikasi	528
<i>Xudaykulova Saida Zakirovna</i>	
Aqli zaiflik va autizm spektri buzilishining klinik-pedagogik farqlari	533
<i>Zakirova Fozilaxon Zafarjon qizi</i>	
STEAM yondashuvi asosida kreativ fikrlashni shakllantirishning didaktik imkoniyatlari.....	538
<i>Erkinov Ozodbek Faxriddin o'g'li</i>	
Neologizmlar – badiiy matnda uslubiy vosita sifatida	540
<i>Ibragimova Shoira Normuminovna</i>	
Nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalar ota-onalarini logopedik korreksion ishiga jalb etish	543
<i>Jumanazarova Gullola Yoqubjanovna, Abdullayeva Gulzoda Abdurazzoq qizi</i>	
Rus tili darslarining samaradorligini oshirishda nutqiy kompetensiyani shakllantirishning ilmiy-metodik asoslari.....	546
<i>Jurayeva Nilufar Shovkat qizi</i>	
Autizm spektridagi bolalarda nutqni rivojlantirish uchun sensor integratsiya usullarining ta'sirini o'rganish.....	549
<i>Mo'minova Gulnora Qurvonali qizi</i>	
Yosh taekvondochilarni maxsus mashqlar yordamida kyorugi texnikasini rivojlantirish	552
<i>Sheraliyev Sarvarbek Soxibjon o'g'li</i>	
“Motivatsion yondashuv” hamda “kreativ fikrlash” tushunchalarining mazmun va mohiyati	556
<i>Toshnazarova Mohinur O'sarali qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning muloqot madaniyatini rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning o'rni	559
<i>Umarova Feruzabonu Bobir qizi</i>	

Ta'lim falsafasining ijtimoiy-madaniy evolyutsiyasi	562
Uzakova Zahroxon Muhammad Zarif qizi	
Fizika ta'limida ijodiy tafakkurni shakllantirishning innovatsion modeli: muammoli ta'lim va interfaol metodlar asosida kompetensiyaviy yondashuv	565
Yusupov Kodirjan Batirovich	
Игровые проекты как средство обучения предлогам английского языка.....	569
Нуратдинова Наргиза Бахтияровна	
Формирование межкультурной коммуникативной компетенции через изучение речевого этикета в цифровой среде (мессенджеры и социальные сети)	572
Юсупова Сохила Сайфиевна	
Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish.....	575
Shamiyeva Manzura Fayzullayevna	
Pedagogik ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilar valeologik kompetentligini rivojlantirishning mazmuni va mohiyati	579
Sardorxon Quvondiqov	
Pedagogik ta'lim muassasalari bo'lajak o'qituvchilarida integrativ yondashuv – milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish yondashuvi sifatida.....	584
Miraxmedov Fatxulla	
Bolalarni xavfsiz, erkin, o'yinga asoslangan va do'stona muhitda tarbiyalash – muvofiqlashtirishning yangi standartlari.....	590
Mamadaliyeva Dilfuza Baxtiyorovna	
Alisher Navoiyning "Arba'in" asaridagi qit'alarda sahih hadislarining badiiy talqini	595
Nematullayeva Madina Zafarovna	
Umumta'lim maktablarida chizmachilik fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish istiqbollari	598
Xalimov Moxir Karimovich	
Biologiya fanini o'qitishni modernizatsiyalash bo'yicha zamonaviy yondashuvlar.....	603
Axmadjanova Mohiyat Sadriyevna	
Dizariya shakllarining klinik-pedagogik tavsifi	607
Iminjonova Moxichexra Alimardon qizi	
Oliy ta'limda kechki ta'lim talabalarining o'quv faolligini oshirishda faollashtiruvchi interaktiv ma'ruza metodining didaktik strukturasi va pedagogik imkoniyatlari.....	611
Axmedova Zilola Muxtor qizi	
Оптимизация процесса самообразования студентов русской филологии в условиях современного образовательного пространства	617
Азизова Д. А.	
Bo'lajak tarixchilarda tarix falsafasining zamonaviy konsepsiyalariga doir bilimlarni rivojlantirishning amaliy texnologik tizimi.....	622
Anvarjonov Ahrorjon Ahadjon o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini mehnatsevarlikka tarbiyalashda pedagogik texnologiyalarning turlari va ularni qo'llash imkoniyatlari.....	625
Xudaybergenova Adolat Usmanovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni ijtimoiy-axloqiy tarbiyalashda maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligi.....	629
Jumanova Fotima Uralovna, Azimova Zebxon Tohirovna	
4K yondashuvi asosida dars topshiriqlarini ishlab chiqish.....	635
Boboyeva Nafosat Tulqin qizi	
O'quv-tarbiya jarayonida pedagogik diagnostika.....	639
Xolmatova Ziroatxon Anvarovna	
Raqamli ta'lim muhitida tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirishning ahamiyati.....	642
Abdullayeva Ozoda Odiljon qizi	
O'yinchilarning texnik va taktik tayyorgarligi.....	645
Madaminov Oribdjan Nishanbayevich	

Ta'lim jarayonida gamifikatsiya va didaktik o'yinlar orqali metakognitiv kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	648
<i>Xayrullina Parizod Farg'at qizi</i>	
Dual ta'lim sharoitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetentligini baholash mezonlari va monitoring tizimi.....	651
<i>Umurov Zarif Latifboyevich</i>	
Boshlang'ich sinflarda folklor asarlarini aksiologik yondashuv asosida o'qitish metodikasi	660
<i>Aytmuratova Elvira Ersultanovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilari tanqidiy fikrlashining psixologik va pedagogik mohiyati.....	663
<i>Haydarova Kamola Ergashboy qizi</i>	
Differensial ta'limning nazariy-konseptual asoslari.....	667
<i>Rasulova Nozigul Abdivoxid qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyatga o'rgatishda kreativ shaxsni shakllantirish bo'yicha metodik tavsiyalar	671
<i>Rizoyeva Muslima Raxmonovna</i>	
Информационная компетентность через призму филологии: ключевые факторы формирования ...	679
<i>Хикматов Нодир Назимджанович</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida qadriyatlar tizimini shakllantirishning samarali yo'llari	683
<i>Mamatova Zarena Abduljalilovna</i>	
O'zbekiston va Angliyada pedagogik ta'lim tizimining tarixiy asoslari.....	686
<i>Miramatova Laylo Ravshanjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim muhitida o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	690
<i>Nilufar Xalikova Mirkadirovna</i>	
Badmintonchilarda maxsus chaqqonlik tayyorgarligining o'yin faoliyatiga ta'siri	694
<i>Samadova Uktabar Hasanovna</i>	
<i>Maktab direktorlarining boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirishda sinergetik</i>	
yondashuvning o'rni va ahamiyati	698
<i>Yusupova Dilnoza Fayzullayevna</i>	
Pedagogical Essence of Improving Students' Collaborative Skills Through Multi-Vector Approaches	702
<i>Turemuratova Aziza Begibaevna, Otelbayeva Muhayyo Alisher qizi</i>	
Tasviriy san'at mashg'ulotlarining maktabgacha yoshdagi bolalarda kognitiv, estetik va ijodiy rivojlanishiga ta'siri	708
<i>Shaymuradov Taxir Zamanovich</i>	
Oliy ta'limda ma'naviy-ma'rifiy kompetensiyalarni baholash mezonlari: falsafa fanining o'quv jarayoniga integratsiyasi	713
<i>Abdullayev Akmal Nasriddinovich</i>	
Klasterli ta'lim muhitida bo'lajak o'zbek tili va adabiyoti o'qituvchilarining innovatsion kompetentligini rivojlantirish metodlari.....	717
<i>Abdurahmonov Maqsad Bekjonovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutqiy rivojlanishning yetakchi omillari.....	720
<i>Abduvosiyeva Mahmuda Xamidullo qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ sifatlarini oshirish: zamonaviy yechimlar va muammolar	724
<i>Abduxalimova Yulduz Normurod qizi</i>	
Maktablarda sun'iy intellekt asosida xorijiy tillarni o'qitish afzalliklari	728
<i>Altimisheva Iroda Mavlonovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda boshqaruv madaniyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari.....	731
<i>Ashurov Yusuf Alisher o'g'li</i>	
Bolalikni qayta anglash: mariya montessori pedagogik qarashlarining ilmiy asoslari	735
<i>Ismatullayeva Madinabonu Akmaljon qizi</i>	
14-15 yoshli o'quvchilarning jismoniy tarbiya vositalari orqali jismoniy tayyorgarligi samaradorligini oshirish metodi	740
<i>Karimboyev Og'abek Qadamboyevich</i>	

O'zbekiston xalqlarining amaliy san'ati va ma'naviy merosini o'rganish: tarixiy va pedagogik jihatlar	744
Kayumov Erkin Kazakbayevich	
Fizika ta'limida kognitiv texnologiyalar asosida talabalarning mantiqiy va analitik tafakkurini rivojlantirish yo'llari	748
Madumarov Shodonbek Az'amjonovich	
Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish jarayonlarida pedagogik-psixologik bilimlarning ahamiyati	751
Muratova Shaxnoza Ibatovna	
Yoshlar o'rtasida ijtimoiy hamkorlikni mustahkamlashda pedagogik resurslar va hamkorlik infratuzilmasining ahamiyati	754
Matnazarov O'ktam Latipovich	
Maxsus pedagogika o'qituvchilarining pedagogik va psixologik tayyorgarlik darajasi	757
Oxunov Ilxomjon Abdunabiyeich	
Funksional bog'liqlikni tushunishda vizual-eksperimental metodning samaradorligi	760
Qobilova Nargiza Anvarovna, Shamuratov Zafar Ergashevich	
The Psychological Importance of Emotional Intelligence and Stress Resilience in Increasing Professional Efficiency of Primary School Pedagogues	766
Tajiboyeva Odinakhon	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida mashg'ulotlar jarayoni sifatini monitoring qilish vositasi sifatida	769
Tashbayev Naim Sadikovich	
Axloqiy tafakkur va axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	773
Temirova Oydina Muhiddinova	
Oliy ta'lim muassasalarida "Muhandislik kompyuter grafikasi" fanini o'qitishning metodik asoslari va zamonaviy yondashuvlari	776
Xamidov Dilshod Olimjon o'g'li	
Kasbiy ta'lim rahbarlarining individual yondashuv asosida kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari ...	780
Yangiboyev Kamol Norboyevich	
Тема экологических проблем как элемент духовно-нравственного воспитания студентов в произведениях Чингиза Айтматова	784
Абдулвохидов Элёр	
Девиантное поведение школьников в образовательной среде: проблемы классификации и гендерные особенности восприятия педагогами	789
Алимжанова Матлюба Юнусовна	
Анализ проблем развития профессиональной иноязычной компетенции по английскому языку у студентов медицинских вузов	793
Исраилова Илона Халитовна	
Психолого-педагогические условия использования изобразительной деятельности как средства стимуляции коммуникативных навыков у воспитанников с синдромом дауна	798
Каримова Регина Шовкатовна	
Методика развития специальной физической подготовленности футболистов 11–12 лет с использованием современного инновационного оборудования	802
Мирзабаев Диёрбек Камилович	
Нейроигра как эффективное средство развития познавательных и регуляторных функций у детей дошкольного возраста	805
Намазбаева Лола Закировна, Маткаримова Шарира Рахимжановна	
Методы и приёмы технологии развития критического мышления в курсе "Общая педагогика": опыт проектирования учебного процесса в вузе	809
Янкина Рано Садыковна	

PEDAGOGIK TA'LIM MUASSASALARI BO'LAJAK O'QITUVCHILARIDA INTEGRATIV YONDASHUV- MILLIY G'URUR TUYG'USINI RIVOJLANTIRISH YONDASHUVI SIFATIDA

Miraxmedov Fatxulla

Professor, Nizomiy nomidagi

O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada "uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ni joriy etish jarayonida tarbiyaviy faoliyatni baholash mezonlari sifatida bo'lajak o'qituvchilarda fuqarolik va milliy g'urur kompetensiyasini rivojlantirish ko'rsatkichlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, mazkur mezon va ko'rsatkichlardan foydalanish bo'lajak o'qituvchilarning talabalarda milliy g'urur kompetensiyasini shakllantirishga tayyorgarlik darajasini aniqlash imkonini beradi. Shuningdek, taklif etilgan yondashuv pedagog kadrlarni ta'lim faoliyatiga samarali tayyorlash hamda ularda faol fuqarolik pozitsiyasi va vatanparvarlik dunyoqarashini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: milliy g'urur ongi, vatanparvarlik dunyoqarashi, ma'naviy-axloqiy tarbiya, fuqarolik-vatanparvarlik tarbiyasi, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi, sport va vatanparvarlik, pedagogika.

Abstract: This article examines the criteria and indicators for developing civic responsibility and national pride competence among future teachers as key parameters for evaluating educational activities within the framework of the "Continuous Spiritual and Moral Education Concept." The study demonstrates that the application of these criteria enhances the ability to diagnose the readiness of prospective teachers to foster national pride competence among students. Furthermore, the proposed approach contributes to improving the professional preparation of future educators and supports the development of active civic engagement and a patriotic worldview in the educational process.

Key words: national pride awareness, patriotic worldview, spiritual and moral education, civic and patriotic education, military-patriotic education, sport and patriotism, pedagogy.

Аннотация: В данной статье рассматриваются критерии и показатели развития гражданской и национальной гордости у будущих учителей как важные индикаторы оценки воспитательной деятельности в процессе реализации "Концепции непрерывного духовно-нравственного воспитания". Результаты исследования показывают, что использование данных критериев и показателей способствует более точной диагностике готовности будущих педагогов к формированию у студентов компетенции национальной гордости. Предложенный подход также направлен на совершенствование подготовки педагогических кадров и развитие у них активной гражданской позиции и патриотического мировоззрения.

Ключевые слова: национальная гордость, патриотическое мировоззрение, духовно-нравственное воспитание, гражданско-патриотическое воспитание, военно-патриотическое воспитание, спорт и патриотизм, педагогика.

KIRISH

Global miqyosda kechayotgan ijtimoiy jarayonlarning ko'p o'lchamliligi hamda yoshlarni tarbiyalashning ma'naviy-axloqiy asoslari va omillarining murakkabligi milliy g'urur tuyg'usini shakllantirish va baholash mezonlarini aniqlash masalasiga alohida e'tibor qaratishni talab etadi. Shu nuqtai nazardan, milliy g'urur tuyg'usini aniqlashda individual-psixologik, ijtimoiy, emotsional hamda qadriyatga yo'naltirilgan xususiyatlarni qamrab oluvchi o'lchov mezonlarini tanlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur jarayonni yanada samarali tashkil etish uchun respublikamiz va xorijiy davlatlar tajribasini tizimli ravishda o'rganish hamda tahlil qilish ilmiy va amaliy jihatdan maqsadga muvofiq hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda talabalarda milliy g'urur ko'rsatkichlarini tahlil qilish va baholashga doir tadqiqotlarni amalga oshirgan A. Uzoqovning qayd etishicha, yoshlarda milliy g'urur darajasining sifat ko'rsatkichlarini pedagogik tahlil qilish ma'lum obyektga yo'naltirilganligi bilan belgilanadi. Bunda yoshlarning rivojlanish bosqichlari, emotsional-hissiy sohasi, individual tafovutlari, dunyoqarashi, mental xususiyatlari hamda ijtimoiy nufuzi kabi omillar hisobga olinadi. Talabalarda milliy g'urur darajasining sifat ko'rsatkichlarini pedagogik tahlil qilish jarayonida kelajakdagi fuqarolik e'tiqodiga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan mezonlarni ishlab chiqish muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi ^[120].

Mezon muayyan nazariya, ta'limot, fan yoki dunyoqarashning asosiy tayanch nuqtasi bo'lib, u insonning e'tiqodi, voqelikka bo'lgan munosabati hamda xulq-atvor me'yorlarini belgilab beruvchi muhim tushuncha hisoblanadi. Falsafiy talqinda mezon boshlang'ich nuqta, boshqaruvchi g'oya hamda xulq-atvorning asosiy mezonini sifatida qaraladi. Mantiqiy ma'noda esa mezon markaziy tushuncha bo'lib, abstraksiya sifatida olingan hodisaning turli sohalariga tatbiq etiladigan, umumlashtiruvchi va tizimlashtiruvchi tamoyil sifatida namoyon bo'ladi.

Talabalarda milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish, avvalo, mazkur jarayon samaradorligini ta'minlaydigan mezonlarni aniqlashtirishni talab etadi. Shu sababli vatanparvarlik tuyg'usini belgilovchi umumfalsafiy mezonlarni o'rganish va ularni ilmiy tahlil qilish muhim ahamiyatga ega. Mazkur jarayonni tizimli baholash maqsadida milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish mezonlarini bir necha darajalarga ajratish mumkin. Jumladan, namunali darajada shaxs o'lka tarixi va bugungi hayotiga qiziqish bildiradi, tabiatga mehr bilan munosabatda bo'lib, uni asrashni o'zining fuqarolik burchi deb biladi, o'z uyi va mahallasini qadrlaydi hamda Vatanning buyuk shaxslari bilan faxrlanadi. Bunday shaxs vatanparvarlik tushunchasining mohiyatini chuqur anglaydi, Vatanga sadoqatni yuksak qadriyat sifatida qabul qiladi va O'zbekistonda yashovchi barcha millat va elat vakillari uchun mamlakat yagona Vatan ekanligini anglaydi.

Yaxshi darajada milliy g'urur tuyg'usi namoyon bo'ladi, biroq u hali to'liq ehtiyoj darajasiga yetmagan bo'ladi. Bunday holatda shaxs Vatanning tarixi va madaniyatiga qiziqadi, tengdoshlari va o'quvchilar bilan milliy g'ururga oid ma'naviy-ma'rifiy faoliyatlarda ishtirok etadi, atrofdagilarga g'amxo'rlik ko'rsatadi hamda mehr-shafqat ishlarida faol qatnashadi. Qoniqarli darajada esa milliy g'urur tuyg'usi nisbatan kamroq namoyon bo'ladi, shaxs Vatan tarixiga qiziqish bildiradi, biroq ushbu faoliyat ko'pincha tashkiliy rag'bat yoki nazorat orqali amalga oshiriladi. Milliy g'urur tuyg'usi yetarli darajada shakllanmagan holatda esa Vatan tarixi va madaniyatiga qiziqish past bo'lishi mumkin, shu bois mazkur yo'nalishda ma'naviy-tarbiyaviy ishlarni kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Yuqorida bayon etilgan jihatlar milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirishning umumiy mezonlarini ifodalaydi. Tadqiqot obyektidan kelib chiqib, bo'lajak o'qituvchilarda milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish mezonlari masalasini ham alohida o'rganish zarur hisoblanadi. Ta'lim falsafasiga doir adabiyotlarda pedagogik kategoriya sifatida mezonning qator muhim xususiyatlari ko'rsatib o'tiladi. Jumladan, u boshqaruvchi talablarni ifodalaydi, tarbiyaviy jarayonning qonuniyatlari va ziddiyatlarini aks ettiradi, e'tiqod sifatida namoyon bo'ladigan ichki boshqaruvchi g'oya vazifasini bajaradi hamda muayyan hodisa va jarayonlarga tatbiq etiladi. Bundan tashqari, mezonlar tizimi o'zaro ta'sirlashuv va bir-birini to'ldirish tamoyili asosida shakllanadi. Shu nuqtai nazardan, pedagogik mezonlar pedagogik faoliyatning mazmuni va mohiyatini belgilab beruvchi, pedagogik ta'sir samaradorligini ta'minlaydigan muhim ilmiy asos sifatida qaraladi.

N. Muslimov mavjud tadqiqotlar g'oyalariga tayanib, o'qituvchining kasbiy shakllanish yo'li va yo'nalishini belgilovchi metodologik qarashlarni aniqlashga imkon beradigan bir qator mezonlarni ajratib ko'rsatadi. Unga ko'ra, tarixiylik mezonini o'rganilayotgan predmetni uning rivojlanish jarayoni bilan uzviy bog'liq holda tahlil qilishni nazarda tutadi. Har qanday ijtimoiy fan o'z obyektini yaxlit va majmuaviy tarzda aynan tarixiy yondashuv asosida o'rganadi. Shu sababli tadqiqotchi obyektning nafaqat hozirgi holatini, balki uning rivojlanish istiqbollari va jamiyat taraqqiyotidagi o'rnini ham baholaydi.

Mantiqiylik mezonini esa o'rganilayotgan obyektini uni o'rab turgan muhitdan ajratib emas, balki yaxlit tizim sifatida tahlil qilishni talab etadi. Chunki bunday yondashuv tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligini ta'minlaydi. Aks holda o'rganish jarayoni ilmiy tahlildan ko'ra faqat ayrim natijalarni qayd etish bilan cheklanib qolishi mumkin.

Dialektik mezon shaxsning ijtimoiy munosabatlarning faol subyekti ekanligi haqidagi yetakchi falsafiy g'oyalarga tayanadi. Mazkur yondashuvga ko'ra, ijtimoiy jarayonlarning rivojlanishi bilan bir qatorda ilmiy tadqiqotlarning mazmuni ham takomillashib boradi. Shu nuqtai nazardan, dialektik mezon tarbiyaning yetakchi metodologik mezonini sifatida muayyan davrning ustuvor ijtimoiy-madaniy g'oyalari bilan uyg'unlashadi. Bu g'oyalar asta-sekin maqsad, mazmun, metod va tarbiya natijalariga aylanish orqali pedagogik jarayonning metodologik asosini belgilab beradi.

Shuningdek, o'qituvchining shaxsiy va kasbiy rivojlanishi uning o'z imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish jarayoni sifatida qaraladi, ijodkorlik esa kasbiy faoliyatni samarali loyihalashga bo'lgan obyektiv ehtiyoj sifatida namoyon bo'ladi. O'qituvchining kasbiy tayyorgarlik jarayonini individual loyihalash g'oyasi kasbiy-pedagogik ta'limning muhim metodologik mezonlaridan biri sifatida e'tirof etiladi ^[94].

N. M. Egamberdiyeva ijtimoiylashuv jarayoni bilan bog'liq holda pedagog shaxsining rivojlanishini tavsiflovchi to'rtta asosiy mezonni ajratib ko'rsatadi. Ular ijtimoiylashuv moslashuvchanligi, psixologik moslashuvchanlik, kommunikativ moslashuvchanlik hamda kasbiy yetuklikdan iboratdir. Ijtimoiylashuv moslashuvchanligi o'qituvchining ijtimoiy maqomi, roli va funksiyalari haqidagi tasavvurlari, o'z ijtimoiy vazifalarini anglay olishi, o'quv, pedagogik hamda ijtimoiy faoliyatning turli shakllarida ishtirok etishi, ijtimoiy talablarni bajarishga tayyorligi, kasbiy-rolli xulq-atvoriga ega bo'lishi hamda shaxsiy va kasbiy o'zini anglash darajasi bilan tavsiflanadi. Psixologik moslashuvchanlik ijtimoiy talablar bilan shaxsiy harakatlarning uyg'unligini, motiv, qadriyat va ehtiyojlarning kasbiy faoliyatga yo'naltirilganligini hamda ularning rivojlanish darajasini ifodalaydi. Kommunikativ moslashuvchanlik insonlar bilan samarali muloqot o'rnatish va uni davom ettirish qobiliyati, empatiya hamda hamdardlik tuyg'usi, jamoada ijobiy axloqiy-psixologik muhitni shakllantirishga intilish va hamkasblar bilan insonparvar hamda demokratik munosabatlarni rivojlantirish ko'nikmalari bilan tavsiflanadi. Kasbiy yetuklik esa pedagogik kasbiga ijobiy munosabat, kasbga nisbatan qadriyatli yondashuv, tanlangan kasbdan qoniqish hissi, kasbiy-axloqiy sifatlarning shakllanganligi, pedagogik refleksiya, o'zini boshqarish qobiliyati, kasbiy bilimlarni egallashga intilish, kasbiy muhitni muvaffaqiyatli o'zlashtirish, mehnat faoliyatiga mas'uliyat bilan yondashish, keng ma'naviy ehtiyojlar, pedagogik muloqotchanlik, ijodiy yondashuv hamda kasbiy-pedagogik ko'nikmalarni uzluksiz rivojlantirishga tayyorlik kabi jihatlarni o'z ichiga oladi ^[137].

Uzluksiz ma'naviy tarbiya tizimi bo'yicha yetuk olim M. Quronov talabani milliy tarbiyachi sifatida shakllanishida muhim ahamiyat kasb etuvchi shaxsiy va kasbiy sifatlarning namunaviy majmuasini taklif etgan. Ushbu majmua shaxsiy sifatlar, bilimlar va ko'nikmalarni qamrab oladi. Shaxsiy sifatlarga ma'naviy yetuklik, milliy-mafkuraviy ongliklik, milliy odoblilik, farosat, nozik did, kasbga sadoqat, vijdoniylik, tashabbuskorlik, bolajonlik, talabchanlik, adolatparvarlik, pedagogik odob, tadbirkorlik, qat'iylik va ma'naviy poklik kabi fazilatlar kiradi. Bilimlar tarkibiga o'z fanining milliy-tarbiyaviy imkoniyatlarini anglash, O'zbekiston davlat siyosati va jamiyat taraqqiyoti jarayonlaridan xabardor bo'lish, milliy tarbiyaning nazariy hamda uslubiy asoslarini chuqur bilish, o'zbek madaniyatini atroflicha o'rganish hamda millat taraqqiyotining qonuniyatlarini anglash kiradi. Ko'nikmalar esa konstruktiv, tashkilotchilik va kommunikativ yo'nalishlarda namoyon bo'ladi. Konstruktiv ko'nikmalar milliy tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish, har bir talabani pedagogik tashxisini amalga oshirish va ko'p millatli talabalar jamoasida milliy tarbiyaga oid individual dasturlarni ishlab chiqish hamda amalga oshirish qobiliyatini o'z ichiga oladi. Tashkilotchilik ko'nikmalari talabalarning ijtimoiy-milliy faolligini rag'batlantirish, milliy tarbiyaga oid topshiriqlarni tashkil etish va ularning bajarilishini boshqarish bilan bog'liqdir. Kommunikativ ko'nikmalar esa talabalar o'rtasida shaxslararo, guruhlararo va millatlararo munosabatlarni samarali boshqarish, talaba shaxsiga individual yondashish hamda tarbiyaviy ta'sir natijalarini oldindan prognoz qilish qobiliyatini qamrab oladi ^[144].

G. I. Maxmutova tomonidan amalga oshirilgan tadqiqotda talabalarni pedagogika turkum fanlari asosida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonida muhim mezonlar ishlab chiqilgan. Ushbu mezonlar milliy g'urur tuyg'usiga ega bo'lish va Vatan ravnaqi yo'lida xizmat qilishni oliy insoniy burch sifatida anglash, yurt tinchligi, Vatan ozodligi va mustaqilligini qadrlash, komil inson hamda ijtimoiy hamkorlik tushunchalarining mohiyatini anglash, baynalminallik ruhida tarbiyalanish va boshqa millat hamda elatlar vakillarining huquq va erkinliklarini hurmat qilish, dinlararo bag'rikenglik tamoyillariga amal qilish hamda insoniy fazilatlar – bilimlilik, insonparvarlik, kamtarlik, axloq-odob va mehnatsevarlik kabi sifatlarni namoyon etishni o'z ichiga oladi ^[93].

Pedagogika fanlari doktori D. Ro'ziyeva olib borgan tadqiqotlarda esa talabalarda milliy g'ururni tarbiyalash jarayonida milliy iftixor tuyg'usini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan. Unga ko'ra, talabalarning milliy iftixor tushunchasining lug'aviy va mantiqiy mazmunini chuqur anglashlari, ularda milliy iftixor tuyg'usiga ehtiyoj va qiziqishning shakllanishi, Vatan ravnaqi, yurt obodligi va xalq farovonligini ta'minlashga qaratilgan ijtimoiy foydali faoliyatlarda faol ishtirok etishlari hamda ushbu yo'nalishda alohida tashabbus ko'rsatishlari muhim mezonlar sifatida e'tirof etiladi ^[111].

Shuningdek, pedagog olim Sh. T. Xalilova milliy g'urur negizini tashkil etuvchi ma'naviy-axloqiy fazilatlar majmuasini ishlab chiqqan bo'lib, unda demokratik jamiyat fuqarosi sifatida shakllanish, kasbiy yetuklik, yuqori madaniyatli shaxs sifatlari, globallashuv jarayonida ziyolilik fazilatlarini, ijodkorlik salohiyati, raqobatbardoshlik hamda yuksak madaniyat egasi bo'lish kabi ko'rsatkichlar muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur yondashuv shaxsda faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, vatanparvarlik tuyg'usini mustahkamlash, demokratik qadriyatlarga hurmat bilan yondashish, kasbiy mahoratni rivojlantirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida yuksak ma'naviyatli shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi ^[133].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda bo'lajak o'qituvchilarda milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirishning pedagogik asoslarini aniqlash maqsadida kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida nazariy hamda empirik metodlardan samarali foydalanildi. Nazariy metodlar sifatida pedagogik, psixologik va falsafiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash hamda umumlashtirish usullari qo'llanildi. Empirik bosqichda esa kuzatish, suhbat va pedagogik tahlil metodlari yordamida talabalar faoliyati hamda ularning milliy qadriyatlarga bo'lgan munosabati o'rganildi. Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar tizimlashtirildi, milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirishga xizmat qiluvchi mezonlar va ko'rsatkichlar aniqlashtirildi hamda integrativ yondashuvning pedagogik samaradorligi ilmiy jihatdan asoslab berildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Xorijiy davlatlarda ham talabalarda milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish hamda fuqarolik tarbiyasini takomillashtirishga qaratilgan mezonlar va tartib-qoidalar tizimi ishlab chiqilgan. Ushbu tajribalar yosh avlodni ma'naviy yetuk, ijtimoiy faol va vatanparvar shaxs sifatida shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Masalan, Yaponiyaning "Ta'lim to'g'risidagi fundamental qonuni"da ^[75] ta'lim muassasalariga tinchlik va insonparvarlik g'oyalari sodiq bo'lgan jamiyatni shakllantirish vazifasi yuklatilgan. Ushbu hujjatga ko'ra, vatanparvar shaxsni tarbiyalash bir qator mezonlar asosida amalga oshiriladi. Bular shaxs sifatlarini har tomonlama rivojlantirish, tinchlikparvar jamiyat qurilishiga hissa qo'shadigan fuqarolarni tarbiyalash, haqiqatparvarlik va adolatparvarlik tamoyillariga amal qilish, shaxsiy erkinlikni qadrlash, mehnatsevarlik, mas'uliyatlilik, mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, hamkorlik madaniyatini shakllantirish, an'anaviy va zamonaviy qadriyatlarning uyg'unligini anglash, xalqaro hamkorlikka tayyorlik, kundalik hayot ko'nikmalarini egallash, jismoniy va ruhiy barkamollik hamda shaxsning o'zini jamiyat bilan uyg'un holda tasavvur qila olishi kabi fazilatlarni o'z ichiga oladi.

Ta'lim muassasalari uchun ishlab chiqilgan "Ideal yapon yigit-qizining fazilatlari" deb nomlangan hujjatda yapon yoshlarida 16 ta muhim fazilatni shakllantirish vazifasi belgilangan. Ushbu fazilatlar to'rt guruhga ajratilgan. Birinchi guruh shaxsiy sifatlarini o'z ichiga olib, unda erkinlik, individuallik, mustaqillik, o'z xohish-istaklarini boshqarish va ehtirom tuyg'usiga egalik kabi jihatlari aks etadi. Ikkinchi guruh oila boshlig'iga xos sifatlarini qamrab olib, unda o'z uyini mehr-muhabbat, halovat va tarbiya maskaniga aylantirish qobiliyati nazarda tutiladi. Uchinchi guruh ijtimoiy sifatlarini o'z ichiga olib, jamiyat farovonligiga hissa qo'shish, o'z ishiga sadoqat, ijodkorlik hamda milliy va ijtimoiy qadriyatlarni hurmat qilish kabi fazilatlarni ifodalaydi. To'rtinchi guruh esa fuqarolik sifatlarini qamrab olib, Vatanga sodiqlik, davlat ramzlarini hurmat qilish, ijtimoiy faollik hamda milliy qadriyatlarni qadrlash kabi jihatlarni o'z ichiga oladi.

AQShning "Amerika–2000: ta'limni rivojlantirish strategiyasi (1991-yil)" dasturida yetuk shaxsga xos fazilatlar sifatida rostgo'ylik, sobitqadamlik, xolislik va shaxsiy mas'uliyat kabi qadriyatlarga alohida e'tibor qaratilgan. Shuningdek, yosh avlodda jasurlik, fidoyilik, barqarorlik, qat'iylik, tirishqoqlik, hamdardlik va bag'rikenglik kabi oltmishdan ortiq muhim fazilatlarni shakllantirish ko'zda tutilgan.

Buyuk Britaniyaning Ta'lim bo'yicha Milliy komissiyasi tomonidan ishlab chiqilgan hujjatlarda (1993-yil) yoshlarda haqiqatparvarlik, boshqalarga hurmat, jamiyat oldidagi burchga sodiqlik, insonlarga g'amxo'rlik, madaniy merosga hurmat, demokratik qadriyatlarga sodiqlik hamda bag'rikenglik fazilatlarini shakllantirish asosiy vazifalar sifatida belgilangan. Ushbu yondashuv yoshlarni axloqan va ma'nan yetuk shaxs sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi.

Fransiya ta'lim vazirligi ko'rsatmalarida ^[117] mas'uliyatli, o'z qadr-qimmatini anglaydigan, boshqalarni hurmat qiladigan, hamkorlikka tayyor, turli madaniyatlarni qabul qila oladigan hamda "Ozodlik – Tenglik – Qardoshlik" g'oyalari sodiq bo'lgan demokratik jamiyat fuqarosini tarbiyalash asosiy maqsad sifatida belgilangan.

Amerikalik pedagoglar tarbiyaviy faoliyatning muhim vazifalaridan biri sifatida mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishga alohida e'tibor qaratadilar. Shakllangan amaliy ko'nikmalar kelajakda jamiyat hayoti va ijtimoiy jarayonlarda mas'uliyatli hamda samarali ishtirok etish imkonini beradi. Shu sababli bunday ko'nikmalar ta'lim oluvchi shaxsining shakllanish jarayonining dastlabki bosqichlaridan boshlab rivojlantiriladi va ta'limning barcha bosqichlarida davom ettiriladi. AQSh ta'lim muassasalarida qo'llaniladigan tarbiyaviy faoliyat shakllari suhbatdoshning fikrini diqqat bilan tinglash, muammoli vaziyatlarni muloqot orqali hal etish, murosaga kelish va jamoaviy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunda tyutorlar elektron resurslardan foydalanish hamda turli ijtimoiy so'rovlar o'tkazish orqali talabalarning ijtimoiy faolligini oshirishga ko'maklashadilar. Natijada talaba-yoshlar o'z mamlakatida amalga oshirilayotgan ijtimoiy jarayonlarda faol ishtirok etishga tayyor bo'lib boradilar.

AQSh ta'lim-tarbiya doktrinasida mas'uliyat, o'z-o'zini boshqarish va har bir insonni hurmat qilish tamoyillari muhim ijtimoiy qadriyat sifatida qaraladi. Shu maqsadda talaba-yoshlarda ochiqko'ngillik, o'zgalarga hurmat, qonunga hurmat bilan munosabatda bo'lish, voqelikka tanqidiy va xolis baho berish hamda murosallilik kabi ijtimoiy fazilatlarini shakllantirishga alohida e'tibor qaratiladi.

Avstraliya ta'lim tizimida esa to'g'rilik, shaxsning jamiyatdagi o'rnini anglash, tadbirkorlik va tashabbuskorlik kabi fuqarolik qadriyatlari muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, ko'pmillatli jamiyat merosini asrab-avaylash, bag'rikenglik, kirishuvchanlik va xayrixohlik kabi ijtimoiy fazilatlarini rivojlantirish ustuvor yo'nalish sifatida e'tirof etiladi.

Buyuk Britaniya tarbiyaviy doktrinasida har bir shaxsning individual rivojlanishi muhim omil sifatida qaraladi. Shu bois yoshlarni o'z xatti-harakatlari uchun mas'uliyatli bo'lishga, o'zining va boshqalarning istiqboli haqida qayg'urishga, qaror qabul qilishdan oldin vaziyatni chuqur tahlil qilishga hamda o'z nuqtai nazarini asosli ravishda himoya qila olishga o'rgatish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ijtimoiy yo'naltirilgan shaxsning asosiy sifatleri sifatida jamiyat taraqqiyoti haqida qayg'urish, nizolarni bartaraf etishga intilish, umumiy manfaat yo'lida jamoada ishlashga tayyorlik, boshqalarning nuqtai nazarini hurmat qilish, o'z harakatlariga mas'uliyat bilan yondashish, o'z xatti-harakatlarining boshqalarga ta'sirini anglash, kutilmagan natijalar uchun javobgarlikni his etish, bag'rikenglik va ijtimoiy faollik kabi fazilatlar alohida ahamiyatga ega bo'lib, ular jamiyatning ma'naviy va ijtimoiy yuksalishida muhim omil sifatida qaraladi ^[128].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot natijalari pedagogik ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilarda milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirish muhim pedagogik vazifa ekanligini ko'rsatdi. Tadqiqot jarayonida milliy g'urur tuyg'usini shakllantirish shaxsning ma'naviy-axloqiy, fuqarolik hamda kasbiy sifatleri bilan uzviy bog'liq jarayon ekani aniqlandi. Shuningdek, milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirishda integrativ yondashuvdan foydalanish talabalarning ijtimoiy faolligi, vatanparvarlik dunyoqarashi hamda fuqarolik mas'uliyatini mustahkamlashga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslab berildi. Pedagogik mezonlar, ko'rsatkichlar va xalqaro tajribalar tahlili ushbu jarayonni samarali tashkil etishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga asosanib, pedagogik ta'lim tizimida milliy g'urur tuyg'usini rivojlantirishga qaratilgan maxsus o'quv modullari va tarbiyaviy dasturlarni joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Shuningdek, ta'lim jarayonida milliy qadriyatlar, tarixiy meros va vatanparvarlik g'oyalarini integratsiyalashgan pedagogik metodlar asosida o'qitish tavsiya etiladi. Bundan tashqari, talabalar o'rtasida ijtimoiy loyihalar, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar hamda ilmiy-amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish orqali ularning milliy ongini mustahkamlash va faol fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentyabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni // O'RQ-637-son. <https://lex.uz/docs/-5013007>.
2. O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 14-sentyabrdagi "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni // O'RQ-406-son. <https://lex.uz/docs/-3026246>.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni // PF-60-son. <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni // PF-5847-son. <https://lex.uz/docs/-4545884>.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori // PQ-3775-son. <https://lex.uz/ru/docs/-3765586>.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 3-maydagi "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori // PQ-4307-son. <https://lex.uz/ru/docs/-4320700>.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-avgustdagi "Yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismonan barkamol etib tarbiyalash, ularga ta'lim-tarbiya berish tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori // PQ-3907-son. – T.: Qonun hujjatlari milliy bazasi, 2018. – 1706-son. <https://lex.uz/uz/docs/-3864155>.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-oktyabrdagi "Ilm-fanni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni // PF-6017-son. <https://lex.uz/docs/-4880189>.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni // PF-6108-son. <https://lex.uz/ru/docs/-5085999>.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori // PQ-5040-son. <https://lex.uz/docs/-5344692>.
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 23-fevraldagi "Yoshlarni harbiy-milliy g'urur ruhida tarbiyalash to'g'risida"gi Qarori // 140-son. – Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 2021-yil 21-may, 09/21/320/0482-son. <https://lex.uz/docs/-3571158>.

12. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 31-dekabrdagi "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori // 1059-son. <https://www.lex.uz/docs/-4676839>.
13. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 25-yanvardagi "Yoshlarni milliy g'urur ruhida tarbiyalash ishlari samaradorligini yanada oshirish to'g'risida"gi Qarori // 369-son. <https://lex.uz/uz/docs/-7577924>.
14. Mirziyoyev Sh. M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsan javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 44 b.
15. Mirziyoyev Sh. M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. – 30 b.
16. Mirziyoyev Sh. M. Konstitutsiya – erkin va farovon hayotimiz, mamlakatimizni yanada taraqqiy ettirishning mustahkam poydevoridir. – T.: O'zbekiston, 2018. – 30 b.
17. Mirziyoyev Sh. M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016. – 56 b. – B. 32.
18. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 537 b.
19. Mirziyoyev Sh. M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2018. – 252 b.
20. Mirziyoyev Sh. M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. – Toshkent: O'zbekiston, 2019. – 39 b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №3(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.